

Vejledning til laboratorietest af muslinger

De fire testpakker

Havhøst har defineret fire testpakker i samarbejde med eksperter fra bl.a. Aarhus Universitet. Selve analysearbejdet varetages af SGS, der er internationalt førende på kemiske og mikrobiologiske analyser. Vi har forhandlet en samlet rammeaftale med SGS, så alle vores medlemsforeninger får en lavere pris på analysearbejdet, og vi har tilrettelagt forløbet omkring bestilling af tests, så det er til at gå til for alle. Vi har også udarbejdet en grundig vejledning til at tolke de resultater, laboratoriet kommer med.

Med midler fra Nordea-fonden kan Havhøst dække en del af foreningernes omkostning til pakke 1 (basispakken - se tabellen herunder). Det endelige tilskud til den enkelte forening kender vi først, når vi ved, hvor mange foreninger, der ønsker at bestille en basispakke. Men som minimum giver Nordea-fonden et tilskud på 3.243 kr. til basispakken (normalpris med Havhøst-rabat hos SGS er 4.825 kr. + moms). Så den enkelte forening kommer nu og her maksimalt til at betale 1.582 kr + moms for basispakken.

Pakke 1: Basispakken	Basispakken tester for de fleste af de stoffer, som Fødevarestyrelsen regelmæssigt overvåger i deres monitoreringsprogram for muslinger. Der testes for: • Tungmetaller: Bly, cadmium, kviksølv, arsen • PAH4 og Benzo(a)pyren: Stoffer fra olie og forbrænding • Dioxiner og PCB'er: Både dioxin-lignende og ikke-dioxin-lignende Vælg denne pakke, hvis jeres maritime nyttehave gerne vil have et grundlæggende indblik i fødevaresikkerheden for jeres muslinger, hvad angår de statiske stoffer. Resultaterne af denne test vil kunne sammenholdes direkte med Fødevarestyrelsens grænseværdier. Pris for pakke 1 med støtte fra Nordea-fonden: Højest 1.582 kr. + moms (normalprisen med Havhøst-rabat hos SGS er 4.825 kr. + moms)
Pakke 2: Tilvalg PFAS	PFAS er en gruppe af kemiske stoffer, som bruges i mange forskellige dagligdagsprodukter (fx maling, kosmetik, udendørstøj, elektronik, skivoks og tæpper). Her analyseres muslingerne for en række PFAS stoffer, som vi ved er til stede i havet: • PFHxS • PFOS • PFOA • PFNA Vælg denne pakke, hvis I har en særlig bekymring for PFAS i jeres maritime nyttehave. Fx hvis der er en produktionsvirksomhed i nærheden, der muligvis udleder PFAS til havmiljøet. Fødevarestyrelsen har en fastsat grænseværdi for denne samling af PFAS i muslinger, som kan anvendes i tolkningen af testresultatet. Pris for pakke 2 (med Havhøst-rabat hos SGS): 3.188 kr. + moms

havhøst

Pakke 3: Tilvalg TBT	TBT er et stof, der tidligere blev brugt i skibsmaling. Selvom det har været forbudt i mange år, kan stoffet stadig findes i havbunden, hvor det langsomt frigives over tid. Der er ikke en officiel fastsat grænseværdi for TBT i muslinger til fødevarebrug i Danmark, men forskere arbejder med en videnskabeligt funderet grænseværdi, som kan anvendes i tolkningen af testresultatet. Der testes for: • TBT (tributyltin) Vælg denne pakke, hvis jeres anlæg ligger i eller tæt på en havn, hvor der historisk set har været meget skibstrafik og dermed større risiko for rester af TBT i miljøet. Pris for pakke 3 (med Havhøst-rabat hos SGS): 2.118 kr. + moms
Pakke 4: Tilvalg andre metaller	Her analyseres muslingerne for en række metaller, der naturligt findes i havmiljøet, men som i nogle sammenhænge problematiseres - særligt i forhold til havmiljøet. Der testes for: • Krom (Cr) • Nikkel (Ni) • Zink (Zn) • Kobber (Cu) Vælg denne pakke, hvis jeres maritime nyttehave er interesseret i at dykke yderligere ned i tilstanden i jeres havhave. Der er ikke fastsat grænseværdier for fødevarer for disse metaller, hvilket gør tolkningen af testresultaterne vanskeligere. Men resultaterne kan give indsigt i havmiljøets tilstand, og hvordan muslingerne optager stofferne. Pris for pakke 4 (med Havhøst-rabat hos SGS): 1.318 kr. + moms

Praktikken: Sådan får I jeres muslinger testet

Prøveperioden er september 2025 - januar 2026. I denne periode har I mulighed for at udtage prøver fra jeres havhave - og sende dem til analyse hos SGS.

SGS fakturerer Havhøst, som derefter viderefakturerer den del af regningen, som ikke dækkes af midler fra Nordea-fonden, til foreningen.

SGS sender analyseresultater til Havhøst og til den pågældende forening.

Nu og her skal I gøre følgende:

1. Senest 16. november 2025: Forpersoner for maritime nyttehavere tilmelder foreningen til at få foretaget tests via et link de modtager i en mail fra Havhøst. Det indebærer som minimum en udgift for foreningen på 1.582 kr. + moms. Mindre, hvis kun få havere vælger at udnytte tilbuddet. Mere, hvis I vil have lavet andre tests end basispakken.
2. Udtag, pak og opbevar prøverne som beskrevet længere nede i denne vejledning
3. Udfyld følgeseddel som beskrevet i vejledningen (forpersoner modtager følgeseddel pr. mail efter tilmelding til test)
4. Senest 15. januar 2026: Arranger afhentning af prøverne som beskrevet i vejledningen
5. Analyseresultater modtages på mail direkte fra SGS-laboratoriet
6. Faktura modtages fra Havhøst
7. I modtager vejledning til tolkning af analyseresultater

havhøst

Vejledning til prøveudtagning, følgeseddel og prøveafhentning

Alle analyserne foretages på muslingevæv. Så prøverne skal bestå af muslinger i spisetørrelse. Der skal indsendes en separat prøve for hver testpakke (dog ikke for pakke 4, hvis pakke 1 også vælges - se mere i tabellen med prøvemængder), foreningen ønsker at få foretaget - og der kan max indsendes 5 prøver pr. følgeseddel.

Prøver lægges hver for sig i almindelige fryseposer, der lukkes med en god knude. Hver pose mærkes med et fortløbende nummer (første pose skal hedde "1", næste "2" osv.) og foreningens navn (eller forkortelse til max 20 tegn). Skriv tydeligt på posen/poserne med permanent tusch eller bind en mærkat på.

Eksempel på korrekt pakket prøve:

Prøverne lægges på køl indtil afhentning.

Hvis der indsendes mere end én prøvepose, skal de forskellige poser med prøver til sidst samles i én samlet pose sammen med den udfyldte følgeseddel.

OBS: prøverne må ikke indeholde grus, tang eller plantedele. Der skal udelukkende være skyllede muslinger i prøveposerne.

Pakke 1: Basispakken	Prøven skal indeholde 2,4 kg hele muslinger.
Pakke 2: Tilvalg PFAS	Prøven skal indeholde 4 kg hele muslinger.
Pakke 3: Tilvalg TBT	Prøven skal indeholde 1,2 kg hele muslinger.
Pakke 4: Tilvalg andre	Analysen kan laves på samme prøve som bruges til basispakken. Så hvis I bestiller basispakken, skal I ikke indsamle en ny prøve for at få pakke 4 analysen.

havhøst

metaller	Hvis ikke I bestiller basispakken, skal prøven til pakke 4 indeholde 1,2 kg hele muslinger.
----------	---

Sådan skal følgesedlen udfyldes

Følgesedlen er meget vigtig for at der bliver foretaget de rette analyser. Vi har udfyldt så meget vi kan på forhånd, men der er nogle ting, som I selv skal udfylde. Forklaring følger under billede.

FØLGESEDEL
Levnedsmidler

Ankomstdag	Ankomsttid
Temp. ved ankomst	Signatur

FELT MÆRKET MED *
Obligatorisk information (Tekst) | ** se vores prisliste for aktuelle priser

KUNDEINFORMATION Kundennummer * 258783 Firma * Foreningen Havhøst Adresse * c/o Fishtank, Ingerslevsgade 44 Postnr * 1705 By * København V E-mail * info@havhoest.dk Telefon * 29933347 CVR.nr * 37072613 Rapportleverance * ☒ E-post ☐ Papirrapport**		REFERENSER: Prislistekode/Tilbudsnr 53047 Projektkode Fakturareference Stærke fællesskaber KOPIMODTAGER: ☒ E-MAIL ☐ PAPIR KOPi ** Firma Adresse Postnr By E-mail	
Prøvetagere Prøvetagningssted Telefon			

#	PRØVENS MÆRKNING* (Max 20 tegn)	BATCH / LOT NR	PRØVETYPE* (se tab.)	PRØVETAGNINGSDATO*	PRØVETAGNINGSTIDSPUNKT*	PRØVETAGNINGSTEMP*	PRODUKTIONS-DATO	ANALYSEDATO*	BELASTNINGSTEMPERATUR +2 +5 C -18 C		
1		X	7		X	X	X	X	X	X	
2		X	7		X	X	X	X	X	X	
3		X	7		X	X	X	X	X	X	
4		X	7		X	X	X	X	X	X	
5											

Bestillingskoder findes på <https://analyse.sgsanalytics.dk/>

Analysér ønskes på prøver:

BESTILTE ANALYSER*	1	2	3	4	5
Pakke 1 - Basis: PB-L, CD-L, HG-H, AS-L, PAH4L, DPCBW	☒	☐	☐	☐	☐
Pakke 2 - PFAS: PFS04M (L)	☐	☒	☐	☐	☐
Pakke 3 - TBT: TENNOR (B)	☐	☐	☒	☐	☐
Pakke 4 - andre metaller: CR-L, NI-L, ZN-H, CU-L	☒	☐	☐	☐	☐

Hygiejnekontrol		Levnedsmiddel			
1. Svaber	5. Kød og kødprodukter	10. Vegetabilier	15. Færdiglavet mad, tørre		
2. Svampe	6. Fjerkræ og prod. heraf	11. Vegetabilier - tørre	16. Flydende produkter		
3. Væpinder	7. Fisk/skaldyr	12. Mejeriprodukter	17. Æg og ægprodukter		
4. Slagtekropper	8. Fisk/skaldyr - tørre	13. Mejeriprodukter - tørre	18. Saltlage		
	9. Korn/kornprodukter	14. Færdiglavet mad, flydende			

For prisliste, salgsbetingelser og anden information se [sgs.com/analytics-dk](https://analyse.sgsanalytics.dk/). Kontakt kundeservice for information om analyse, der begynder lørdag, søn- eller helligdage.

Dato: Kundens signatur. Ovenstående bestilling godkendes Navn:

For information om bestilling besøg [sgs.com/analytics-dk](https://analyse.sgsanalytics.dk/) eller kontakt kundeservice

Alle felter med grøn ramme om på billedet ovenfor skal udfyldes.

1. Udfyld den grå boks øverst til højre ("Kopimodtager") med den eller de mailadresser, I vil have tilsendt analyseresultaterne til.
2. Udfyld de 3 felter "Prøvetagere" (jeres forenings navn), "Prøvetagningssted" (stednavn for jeres dyrkningssted) og "Telefon" (telefonnummer på jeres forening).
3. I den første orange boks skal I udfylde informationer om de prøver, I har taget. I skal angive 'prøvens mærkning' og 'prøvetagningsdato' for hver prøve (dvs. hver pose med muslinger) resten af felterne er ikke til jer. Det er vigtigt, at nummer og tekst på poserne stemmer med det, I skriver på følgesedlen.
4. I den nederste orange boks skal I fortælle, hvilken analyse, der skal foretages på hvilken prøve. Prøve 1 er basispakken (pakke 1), og den er udfyldt. Men hvis I vil have lavet andre analyser, så skal I sætte et hak ud for den relevante pakke og prøvenummer. Hvis I fx vil have lavet pakke 2 - PFAS-analysen på jeres prøve 2, så sætter I hak som vist på billedet.

havhøst

For pakke 4 (andre metaller) gælder, at analysen kan foretages på samme prøve som basispakken (dvs. prøve 1, som der kan være to hakker ved som vist).

NB: Mængden af muslinger i de forskellige prøver varierer, så det er vigtigt, at I sørger for, at mængden af muslinger, prøvenummer og pakkenummer stemmer overens, når I udfylder.

5. Udfyld med dato, underskrift og navn nederst. Bemærk, at I med jeres underskrift forpligter jer til at betale for de bestilte analyser, fratrukket det beløb, som Havhøst og Nordea-fonden dækker af pakke 1. I vil blive faktureret fra Havhøst (som viderefakturerer fra SGS).

Afhentning af prøver

SGS har en landsdækkende service, hvor de kører ud og samler prøver ind. Der kan være enkelte øer, hvor der er et opsamlingssted på fastlandet - det kan SGS hjælpe med at finde ud af.

Når I er klar med prøver og følgeseddel, så bestiller I afhentning ved at kontakte den relevante person afhængig af hvor I landet, I befinder jer. Afhentningen skal bestilles mindst dagen før.

Kontaktinfo på chauffører, der skal aftales afhentning med:

- Sjælland, Per Clausen, tel. 22 33 34 49, kbh@syntrans.dk
- Sønderjylland og Fyn, Ken Holst, tel. 22 33 34 02, syd@syntrans.dk
- Nord- og Midtjylland, Sanne, tel. 22 25 13 11, nord@syntrans.dk

NORDEA
FONDEN

Vi støtter gode liv